FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT PAOLO MENGOZZI
föredraget den 15 juni 2010[1]

I — Inledning

1. I förevarande mål har Europeiska gemenskapernas kommission begärt att domstolen ska fastställa att Konungariket Belgien har åsidosatt sina skyldigheter enligt det värdlandsavtal som ingicks den 13 oktober 1962 mellan Europaskolornas styrelse och Konungariket Belgiens regering (nedan kallat värdlandsavtalet) jämfört med artikel 10 EG, genom att inte ta det ekonomiska ansvaret för Europaskolornas utgifter för möbler och läromedel.

II — Tillämpliga bestämmelser

A — *Europaskolornas stadga*

2. När Europaskolorna grundades reglerades de i två konventioner, nämligen konventionen angående stadgan för Europaskolorna, vilken undertecknades i Luxemburg den 12 april 1957 (nedan kallad 1957 års konvention)[2] och protokollet om grundande av Europaskolor, vilket upprättades med hänvisning till stadgan för Europaskolorna och undertecknades i Luxemburg den 13 april 1962 (nedan kallat 1962 års protokoll)[3]. Dessa två instrument utarbetades av de sex ursprungliga medlemsstaterna i de europeiska gemenskaperna.

3. Europaskolornas högsta råd (nedan kallat högsta rådet), som tillsattes genom 1957 års konvention, är sammansatt av varje avtalsslutande parts behöriga minister eller ministrar. Högsta rådet ansvarar, enligt artikel 9 i denna konvention, för konventionens tillämpning och har försetts med nödvändiga befogenheter i pedagogiska, budgetrelaterade och administrativa frågor. Det ska i samförstånd upprätta skolans allmänna föreskrifter. Enligt artikel 28 i nämnda konvention kan högsta rådet förhandla fram kompletterande överenskommelser med regeringen i skolans

1 — Originalspråk: franska.

2 — *Förenta nationernas fördragssamling*, volym 443, s. 129.

3 — *Förenta nationernas fördragssamling*, volym 752, s. 267.

värdland, i syfte att garantera bästa möjliga materiella och etiska standard i dessa skolor.

4. 1957 års konvention och 1962 års protokoll har upphävts och ersatts av den nu gällande konventionen angående stadgan för Europaskolorna av den 21 juni 1994 (nedan kallad 1994 års konvention), enligt artikel 34 däri. [4] 1994 års konvention ingicks av medlemsstaterna och Europeiska gemenskaperna, vilkas deltagande fastställdes i rådets beslut 94/557/EG, Euratom av den 17 juni 1994 om bemyndigande för Europeiska gemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen att underteckna och sluta konventionen med stadga för Europaskolorna. [5]

5. Enligt denna konvention (artikel 34) ska hänvisningar i de rättsakter avseende skolorna som gällde innan konventionen slöts anses avse motsvarande artiklar i nämnda konvention.

6. Tillämpningsområdet för 1994 års konvention omfattar de skolor som anges i dess bilaga 1, bland vilka nämns Europaskolorna Bryssel I, Bryssel II, Bryssel III och den i Mol.

4 — EGT L 212, s. 3; svensk specialutgåva, område 16, volym 2, s. 83.

5 — EGT L 212, s. 1; svensk specialutgåva, område 16, volym 2, s. 81.

7. Enligt artikel 2.3 i nämnda konvention måste öppnandet av en ny skola i en medlemsstat föregås av en överenskommelse mellan högsta rådet och medlemsstaten angående kostnadsfritt tillhandahållande och underhåll av lokaler som är anpassade till den nya skolans behov.

8. I artikel 6 andra stycket i 1994 års konvention föreskrivs att skolan, vad gäller dess rättigheter och skyldigheter, i varje medlemsstat och med undantag för särskilda bestämmelser i denna konvention, ska behandlas som en offentligrättsligt styrd skola.

9. Styrelsen, som bland annat utgörs av en representant på ministernivå från varje medlemsstat och en ledamot av kommissionen, ska enligt artikel 10 i 1994 års konvention övervaka tillämpningen av denna konvention och har i detta syfte behörighet att fatta nödvändiga pedagogiska, budgetrelaterade och administrativa beslut, samt behörighet att förhandla fram de överenskommelser som nämns i artiklarna 28–30 i denna konvention.

10. Enligt artikel 30 i denna konvention kan högsta rådet förhandla fram kompletterande överenskommelser med regeringen i en skolas värdland, i syfte att garantera bästa möjliga standard.

11. Enligt artikel 25 i 1994 års konvention finansieras skolorna bland annat av medlemsstaternas bidrag genom upprätthållandet av de löner som utbetalas till utstationerade lärare och andra lärare och, vid behov, i form av ekonomiskt bidrag och genom Europeiska gemenskapernas bidrag, som har till syfte att täcka skillnaden mellan den totala summan av skolornas utgifter och summan av övriga intäkter.

12. Enligt artikel 26 i denna konvention är domstolen ensam behörig att avgöra tvister mellan de avtalsslutande parterna angående tolkning och tillämpning av nämnda konvention, som inte har kunnat lösas inom högsta rådet.

13. I artikel 33 i 1994 års konvention preciseras bland annat att den sistnämnda har ratificerats av medlemsstaterna, det vill säga de avtalsslutande parterna, i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser och att den träder i kraft den första dagen i månaden efter det att medlemsstaterna har deponerat alla ratifikationsinstrument och Europeiska gemenskaperna har anmält slutandet av avtalet.

14. Till följd av frågor som ställts till parterna har kommissionen och konungariket Belgien bekräftat att 1994 års konvention trädde i kraft den 1 oktober 2002.

B — *Värdlandsavtalet*

15. Den 13 oktober 1962 slöt högsta rådet och Konungariket Belgiens regering värdlandsavtalet, i syfte att garantera Europaskolorna i Bryssel och Mol bästa möjliga materiella och etiska standard, i enlighet med artikel 28 i 1957 års konvention.

16. Kapitel 1 i värdlandsavtalet, som har rubriken ”Skolornas byggnader och utrustning”, omfattar en artikel 1 som har följande lydelse:

”Konungariket Belgiens regering åtar sig att till skolorna tillhandahålla de byggnader som krävs för deras verksamhet och som uppfyller de krav som fastställts av de regeringar som slutit protokollet om grundande av Europaskolor.

Den ska underhålla och försäkra dessa byggnader enligt de bestämmelser som gäller för den belgiska statens byggnader.

Regeringen åtar sig att utrusta skolorna med möbler och läromedel, enligt de kriterier som tillämpas för landets egna skolor.”

17. Enligt artikel 13 i nämnda avtal träder avtalet i kraft den dag då den belgiska regeringen meddelar högsta rådet att de konstitutionella formaliteterna har uppfyllts. Enligt

samma artikel får värdlandsavtalet verkan från den 17 september 1958, med undantag för artiklarna 2 och 3 däri som får verkan den dag då avtalet träder i kraft.

18. Konungariket Belgiens ratificering av avtalet ägde rum den 8 november 1975. [6] Värdlandsavtalet är fortfarande i kraft och har inte varit föremål för några senare ändringar.

C — *Karlsruhebeslutet*

19. Vid ett sammanträde som hölls i Karlsruhe den 17–19 maj 1967 undersökte högsta rådet metoderna för finansiering av utgifter för skolornas utrustning och byggnader, till följd av rapporten från gruppen för ekonomiska frågor (nedan kallat ”Karlsruhebeslutet”).

20. Enligt nämnda punkt 12 i protokollet från detta sammanträde godkände högsta rådet rapporten från gruppen för ekonomiska frågor om finansiering av utgifter för skolornas utrustning och byggnader och gav den i uppdrag att fullfölja utarbetandet av bestämmelser att integrera i det avtal som skulle undertecknas mellan högsta rådet och regeringarna i Europaskolornas värdländer.

21. I punkt 12 anges även att högsta rådet fattar de beslut som finns bilagda till nämnda protokoll och preciseras att dessa beslut inte har retroaktiv verkan.

22. Enligt punkt 12.1 i bilagan till protokollet ska värdlandet stå för den utrustning som, genom att den fogas till byggnaden, blir ”fast egendom”, oberoende av när detta sker under skolans verksamhetstid. Möbler och läromedel förblir en typ av investering som kan amorteras med normala budgetanslag och är således direkt knutna till skolans standard.

23. I punkt 12.3 i samma bilaga preciseras att ”högsta rådet ber varje medlemsstat att med denna ingå ett avtal i syfte att garantera Europaskolorna en sådan standard som föreskrivs i artikel 28 [i 1957 års konvention] ... Styrelsen godkänner de nedan angivna bestämmelserna om finansiering av utgifterna för skolornas utrustning och byggnader. Dessa bestämmelser skulle kunna utgöra

6 — Lag om godkännande av avtalet mellan Konungariket Belgien och Europaskolan (*Moniteur Belge* av den 7 februari 1976, s. 1415).

artikel 1 i avtalet mellan högsta rådet och regeringarna i Europaskolornas värdländer.”

III — Det administrativa förfarandet och parternas yrkanden

24. Till följd av en omfattande skriftväxling mellan högsta rådet och de belgiska myndigheterna mellan åren 1995 och 2006 och en skrivelse av den 30 oktober 2006 genom vilken dessa myndigheter har gjort gällande att de inte har skyldighet att betala de utgifter för möbler och läromedel som krävts av Konungariket Belgien sedan år 1995, sände kommissionen, genom skrivelse av den 23 oktober 2007, en formell underrättelse till Konungariket Belgien, med stöd av artikel 226 EG.

25. I denna skrivelse gjorde kommissionen gällande att Konungariket Belgien hade åsidosatt artikel 10 EG, genom att dels sedan år 1995 vägra att finansiera den ursprungliga utrustningen avseende möbler och läromedel för landets Europaskolor, vilken uppgick till ett belopp på 837 708,33 euro som krävts för Europaskolorna Bryssel II och Bryssel III, dels sedan 1989 vägra att utbetala en årlig subvention för verksamhet och utrustning avsedd att täcka löpande utgifter för Europaskolorna inom landet, vars belopp kvarstod att fastställa. Enligt kommissionen och med tillämpning av domen i målet kommissionen mot Belgien,[7] innebär de belgiska myndigheternas attityd att det system som antagits för finansiering av gemenskapen och för fördelning av ekonomiska bördor mellan medlemsstaterna undergrävs, i strid med artikel 10 EG.

26. Då kommissionen inte var nöjd med det svar som Konungariket Belgien skickade den 22 februari 2008, avgav den ett motiverat yttrande med stöd av artikel 226 första stycket EG, daterat den 27 juni 2008.

27. I detta yttrande angav kommissionen att Konungariket Belgien, genom att vägra att finansiera utgifterna för möbler och läromedel hade åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 10 EG och anmodade denna medlemsstat att vidta nödvändiga åtgärder för att efterkomma nämnda yttrande inom en frist på två månader från dagen för mottagandet av detsamma.

28. Då Konungariket Belgien inte vidtog de föreskrivna åtgärderna inom den angivna fristen, väckte kommissionen förevarande talan genom ansökan som inkom till kansliet den 6 april 2009.

7 — Dom av den 5 april 1990 i mål C-6/89, kommissionen mot Belgien (REG 1990, s. I-1595).

29. Kommissionen har yrkat att domstolen ska

— fastställa att Konungariket Belgien, genom att vägra att finansiera utgifter för möbler och läromedel för Europaskolorna, har åsidosatt sina skyldigheter enligt värdlandsavtalet jämfört med artikel 10 EG, och

— förplikta Konungariket Belgien att ersätta rättegångskostnaderna.

30. Konungariket Belgien har yrkat att domstolen ska

— i första hand förklara sig obehörig att pröva målet,

— i andra hand avvisa talan,

— i tredje hand ogilla talan, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

IV — Bedömning

31. Konungariket Belgien har i första hand gjort gällande att domstolen saknar behörighet att pröva förevarande tvist, och i andra hand att talan om fördragsbrott inte kan tas upp till sakprövning.

32. Jag vill redan nu påpeka att dessa yrkanden förefaller kunna bifallas vad gäller den del av det påstådda fördragsbrottet som avser åsidosättande av värdlandsavtalet. Däremot föreslår jag, som jag anger i mitt resonemang nedan, en sakprövning av den del av fördragsbrottet som avser överträdelse av artikel 10 EG.

A — *Domstolens behörighet*

1. Parternas argument

33. Den belgiska regeringen har i första hand bestritt domstolens behörighet att avgöra frågor som avser värdlandsavtalet. Den anser att det för att en talan om fördragsbrott ska kunna väckas med stöd av artikel 226 EG krävs att kommissionen kan visa att det föreligger i första hand en överträdelse av en gemenskapsrättslig bestämmelse, i andra hand en överträdelse av ett avtal i vilket gemenskapen är part, eller i tredje hand en prorogationsklausul.

34. Regeringen har i förevarande fall gjort gällande att det inte har skett någon överträdelse av en gemenskapsrättslig bestämmelse (vare sig överträdelse av bestämmelser i fördraget eller dess bilagor eller åsidosättande av gemenskapens sekundärrätt), att värdlandsavtalet inte är ett avtal i vilket gemenskapen är part och att det inte föreligger någon prorogationsklausul. Enligt regeringen kan inte värdlandsavtalet kvalificeras som en sekundärrättsakt till 1994 års konvention (eller till 1957 års konvention), eftersom den rättsakt genom vilken Konungariket Belgien slöt detta avtal endast är av tvingande karaktär i kraft av den belgiska statens suveränitet.

35. Kommissionen har bestritt den belgiska regeringens argument och anfört två skäl.

36. För det första har den gjort gällande att den i sin ansökan inte enbart har åberopat värdlandsavtalet, utan även artikel 10 EG jämfört med detta avtal.

37. För det andra har kommissionen gjort gällande att värdlandsavtalet obestridligen är en del av gemenskapsrätten, oberoende av artikel 10 EG, eftersom det ska betraktas som en sekundärrättsakt till 1994 års konvention, och den sistnämnda i sig är en del av gemenskapsrätten.

38. Kommissionen har angett att det framgår av fast rättspraxis att avtal som gemenskapen och dess medlemsstater har slutit med tredjeländer, har samma ställning i gemenskapens rättsordning som de rena gemenskapsavtalen när det gäller bestämmelser som omfattas av gemenskapens behörighet och att 1994 års konvention har slutits mellan gemenskapen och dess medlemsstater.

39. Kommissionen har erinrat om att värdlandsavtalet låg till grund för en sekundärrättsakt till 1957 års konvention och att Höga myndigheten vid Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) redan år 1962 var röstande ledamot i högsta rådet och således avtalsslutande part i värdlandsavtalet. Kommissionen har preciserat att den trädde i Höga myndighetens vid Europeiska kol- och stålgemenskapen EKSG ställe vid

undertecknandet av fusionsfördraget av den 8 april 1965 och att målet med 1994 års konvention var att befästa 1957 års konvention och att stärka Europeiska gemenskapernas roll som avtalsslutande parter. Den har således dragit slutsatsen att värdlandsavtalet, mot bakgrund av den omständigheten att det antagits på grundval av artikel 28 i 1957 års konvention och att värdlandsavtal även föreskrivs i 1994 års förordning, omfattas av de rättigheter och skyldigheter som gemenskaperna undertecknade år 1994.

2. Bedömning

40. Jag vill inledningsvis påpeka, liksom framgår bland annat av punkt 35 i ansökan genom vilken talan väckts och av punkterna 12–14 i kommissionens replik, att kommissionen har gjort gällande att Konungariket Belgien dels har åsidosatt värdlandsavtalet, vilket utgör en integrerad del av gemenskapsrätten sedan undertecknandet av 1994 års konvention från vilken detta avtal härrör, dels [8] har undergrävt det system som antagits för finansiering av gemenskapen och för fördelning av ekonomiska bördor mellan medlemsstaterna i strid med artikel 10 EG, genom sin vägran att finansiera utgifterna för möbler och läromedel för landets Europaskolor, sedan den 13 december 1995 [9] vad gäller finansieringen av den första utrustningen och sedan 1986 [10] vad gäller utbetalningen av den årliga subventionen för drift och utrustning avseende Europaskolornas möbler och läromedel.

41. Dessa två delar av det påstådda fördragsbrottet har således formulerats självständigt, som kommissionen för övrigt förefaller medge i punkt 12 i sin replik, [11] även om kommissionens yrkanden avser en överträdelse av värdlandsavtalet ”jämfört med artikel 10 EG”.

42. Som Konungariket Belgiens ovan resumerade argumentation visar har denna medlemsstat anfört att domstolen saknar behörighet att pröva den av kommissionen påstådda överträdelsen av värdlandsavtalet, eftersom det sistnämnda inte enligt denna medlemsstat omfattas av de normer vars rättsliga prövning tillfaller domstolen. Icke desto mindre anser det även, vilket bland annat framgår av punkt 63 i dess svarsinlaga och av dess yrkanden, att domstolen ska förklara sig obehörig

8 — I punkt 35 i sin ansökan har kommissionen använt uttrycket ”för övrigt” som inledning till den del av det påstådda fördragsbrottet som avser överträdelse av artikel 10 EG.

9 — Enligt det motiverade yttrande som riktats till Konungariket Belgien är den första obetalda fakturan daterad den 13 december 1995.

10 — Se punkterna 20 och 21 i ansökan.

11 — Kommissionen har i denna punkt i sin replik angett att under alla förutsättningar utgör värdlandsavtalet obestridligen en del av gemenskapsrätten, även oberoende av artikel 10 EG. Värdlandsavtalet måste anses som en sekundärrättsakt till 1994 års konvention, vilken i sig utgör en del av gemenskapsrätten.

att pröva ”förevarande mål”, ett uttryck som nödvändigtvis inbegriper den andra delen av det påstådda fördragsbrottet som avser åsidosättande av artikel 10 EG.

43. Utvidgningen av invändningen om domstolens obehörighet till den andra delen av den påstådda överträdelsen kan enligt min uppfattning inte godtas, eftersom denna del gäller åsidosättandet av en gemenskapsrättslig bestämmelse, nämligen artikel 10 EG, vilken omfattas av domstolens behörighet.

44. Däremot ska domstolens behörighet att pröva den påstådda överträdelsen av värdlandsavtalet enligt min uppfattning undersökas mot bakgrund av följande två grundläggande omständigheter; dels den omständigheten att 1994 års konvention trädde i kraft först den 1 oktober 2002, medan den påstådda överträdelsen enligt kommissionens skrivelser började löpa år 1986 beträffande vägran att utbetala den årliga subventionen och den 13 december 1995 beträffande finansieringen av den första utrustningen, dels det förhållandet att kommissionen väckt talan vid domstolen enbart med stöd av artikel 226 andra stycket EG och inte, ens åtminstone delvis, på grundval av den skiljedomsklausul som föreskrivs i artikel 26 i 1994 års konvention.

45. Vad gäller den första punkten anser jag, av nedan anförda skäl, att domstolen *under alla omständigheter* inte är behörig att pröva den påstådda överträdelsen av värdlandsavtalet vad gäller perioden innan 1994 års konvention trädde i kraft, det vill säga fram till den 30 september 2002, efter vilket datum domstolen beviljades exklusiv behörighet att pröva tvister mellan avtalsslutande parter avseende ”tolkning och tillämpning” av denna konvention, i enlighet med artikel 26 i nämnda konvention.

46. Det ska i detta hänseende erinras om att domstolen, i sin dom i målet Hurd, [12] slog fast att den inte var behörig att tolka 1957 års konvention och de skyldigheter som i den föreskrivs för medlemsstaterna, eftersom det, även om denna konvention har anknytning till gemenskapen och institutionernas funktion, rör sig om en internationell konvention som slutits av medlemsstaterna vilken inte är en integrerad del av gemenskapsrätten. [13] Denna bedömning ska enligt min uppfattning inte begränsas av de processrättsliga omständigheterna i målet Hurd, i vilket domstolen meddelade förhandsavgörande, utan gäller även förfarandet enligt artikel 226 EG, i vilket föremålet endast kan avse en medlemsstats

12 — Dom av den 15 januari 1986 i mål 44/84, Hurd (REG 1986, s. 29; svensk specialutgåva, volym 8, s. 369).

13 — Punkterna 20–22.

underlåtelse att uppfylla en av sina skyldigheter *enligt EG-fördraget.*

47. Domstolen saknar enligt min uppfattning behörighet med avseende på det värdlandsavtal som slöts 1962 mellan högsta rådet och Konungariket Belgien *för hela perioden före ikraftträdandet av 1994 års konvention,* det vill säga i förevarande fall för perioden från år 1986 till den 30 september 2002.

48. Som det erinras om i detta avtals ingress grundades avtalet ursprungligen på artikel 28 i 1957 års konvention, och högsta rådet gavs härigenom behörighet att med medlemsstatens regering förhandla fram *kompletterande* överenskommelser med regeringen i skolans värdland i syfte att garantera bästa möjliga materiella och etiska standard i Europaskolorna. Bestämmelserna i detta avtal skulle således följa dem i 1957 års konvention.

49. Den belgiska regeringens ställning är konstigt nog tvetydig på denna punkt, eftersom den i punkt 22 i sin svarsinlaga har gjort gällande att det var ”med stöd av [1957 års] konvention” som värdlandsavtalet undertecknades, medan den i punkt 20 i dupliken har gjort sitt bästa för att förneka samma avtals härstamning och kompletterande karaktär i förhållande till samma konvention, genom att hävda att det förstnämnda inte har sin rättsliga grund i den sistnämnda. Detta påstående kan enligt min mening inte godtas av de skäl som anges i föregående punkt i detta förslag. Det ska tilläggas att, för det fall 1957 års konvention inte hade ersatts av 1994 års konvention utan helt enkelt upphävts, högsta rådet, i egenskap av organ som inrättats genom 1957 års konvention, automatiskt skulle ha förlorat sin rättsliga ställning. Värdlandsavtalet skulle således nödvändigtvis ha påverkats av detta, vilket bekräftar detta avtals härstamning och kompletterande karaktär i förhållande till 1957 års konvention.

50. Med hänsyn härtill har jag även svårt att godta kommissionens argumentation genom vilken den förefaller antyda att den omständigheten att EKSG:s Höga myndighet redan från 1962 ingick i högsta rådet medför att värdlandsavtalet ingår bland de normer som omfattas av domstolens behörighet.

51. Den omständigheten att EKSG:s Höga myndighet ingår i högsta rådet påverkar inte enligt min uppfattning på något sätt vilka regelverk som gäller för värdlandsavtalet. Varken EKSG eller, senare gemenskaperna var avtalsparter i 1957 års konvention. Vidare omfattade inte den sistnämnda någon bestämmelse om behörighet för domstolen. Följaktligen omfattades inte heller, på grund av denna konventions kompletterande karaktär, värdlandsavtalet av de normer som det ankommer på domstolen att pröva. För övrigt är det enligt min mening fel att blanda samman högsta rådet och de medlemmar som ingick i det genom att anse att värdlandsavtalet skulle ha slutits mellan, å ena sidan, Konungariket Belgien och, å andra sidan, de

övriga medlemsstaterna vid den tidpunkten och gemenskaperna.

52. Följaktligen anser jag, i detta skede av bedömningen, att domstolen ska förklara sig obehörig att pröva den del av det påstådda fördragsbrottet som avser överträdelse av värdlandsavtalet för perioden mellan år 1986 och den 30 september 2002.

53. Vad gäller perioden från ikraftträdandet av 1994 års konvention, det vill säga från den 1 oktober 2002, är domstolen enligt min uppfattning *i princip* behörig att pröva en sådan tvist. Denna behörighet grundar sig emellertid inte på den omständigheten att värdlandsavtalet omfattas av gemenskapsrätten, som kommissionen i förevarande fall försöker hävda, utan på den skiljedomsklausul som föreskrivs i artikel 26 i 1994 års konvention, enligt vilken enbart domstolen är behörig att pröva tvister mellan de avtalsslutande parterna som rör tolkning och *tillämpning* av nämnda konvention och som inte har kunnat lösas inom högsta rådet.

54. Det ska för det första erinras om att enligt artikel 34 i 1994 års konvention, vilken de europeiska gemenskaperna har tillträtt, har denna ”upphävt och ersatt” 1957 års konvention och den hänvisning till artikel 28 i 1957 års konvention som värdlandsavtalet innehåller tolkas så att den avser motsvarande artikel i 1994 års konvention, det vill säga artikel 30. För övrigt trädde 1994 års konvention i kraft den första dagen i månaden efter deponeringen av alla medlemsstaternas ratificeringar och anmälan att konventionen slutits av de europeiska gemenskaperna, det vill säga den 1 oktober 2002.

55. Från detta datum är domstolen således, med stöd av artikel 26 i 1994 års konvention, behörig att pröva tvister mellan de avtalsslutande parterna rörande tolkning och tillämpning av denna konvention, vilket Konungariket Belgien för övrigt har vidgått.

56. Vidare vill jag erinra om att enligt artikel 10 i 1994 års konvention, vilken har ersatt artikel 9 i 1957 års konvention, ska högsta rådet övervaka *tillämpningen* av konventionen och har *i detta syfte* nödvändig beslutsmakt avseende pedagogiska, budgetrelaterade och administrativa beslut och beträffande framförhandling av de överenskommelser som nämns i artiklarna 28–30. Tillämpningen av 1994 års konvention realiseras således i synnerhet genom slutandet av värdlandsavtal, vilket följaktligen innebär att domstolens kontroll över tillämpningen av konventionen med stöd av artikel 26 i nämnda konvention också måste gälla tolkningen och genomförandet av värdlandsavtalet.

57. Det är emellertid viktigt att påpeka att förevarande talan inte, ens delvis, väckts på grundval av den skiljedomsklausul som föreskrivs i artikel 26 i 1994 års konvention, utan uteslutande grundar sig på artikel 226 andra stycket EG, det vill säga på en överträdelse av en skyldighet enligt fördraget.

58. Som framgår av kommissionens skrivelser, anser kommissionen att denna konvention liksom värdlandsavtalet såsom sekundärrättsakt till denna, sedan Europeiska gemenskaperna tillträdde 1994 års konvention, det vill säga den 21 juni 1994, utgör en integrerad del av gemenskapsrätten.

59. Jag finner inte detta argument övertygande.

60. För det första trädde 1994 års konvention, som jag har påpekat ovan, inte i kraft förrän den 1 oktober 2002. Den kan således först göras gällande mot de tolv undertecknande medlemsstaterna, inbegripet Konungariket Belgien, från detta datum och inte från år 1994.

61. För det andra strider kommissionens argumentation mot principen om rättsmedlens inbördes självständighet. Oberoende av den problematik som är knuten till värdlandsavtalet förefaller den omständigheten att 1994 års konvention i sig, såsom kommissionen har påstått, utgör en integrerad del av gemenskapsrätten, inte vara ett tillräckligt skäl för att utesluta tillämpning av skiljedomsklausulen och låta kommissionen välja mellan två rättsliga förfaranden, nämligen det som föreskrivs i artikel 26 i 1994 års konvention och det som föreskrivs i artikel 226 andra stycket EG, vilket den anser vara det lämpligaste. Således har jag svårt att se hur kommissionen sedan den 1 oktober 2002, under förevändningen att 1994 års konvention ingår i gemenskapsrätten, med fog skulle kunna grunda till exempel en talan om en medlemsstats överträdelse av en bestämmelse i denna konvention inte på artikel 26 i denna, utan på artikel 226 andra stycket EG. [14] Samma sak gäller enligt min uppfattning den påstådda överträdelsen av en rättsakt angående tilllämpningen av 1994 års konvention såsom i förevarande fall värdlandsavtalet, som direkt hänger samman med 1994 års konvention.

62. Av samtliga dessa skäl anser jag att domstolen saknar behörighet att pröva talan avseende den första delen av det påstådda fördragsbrottet, väckt med stöd av artikel 226 andra stycket EG, rörande det påstådda åsidosättandet av värdlandsavtalet.

14 — För säkerhets skull vill jag för övrigt påpeka att talan i målet kommissionen mot Förenade kungariket (C-545/09, pågående mål), genom vilken kommissionen gör gällande att Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland har åsidosatt artikel 12 i 1994 års konvention, har väckts med stöd av artikel 26 i nämnda konvention.

63. Däremot föreslår jag att domstolen förklarar sig behörig att pröva denna tvist i den del kommissionen har gjort gällande att Konungariket Belgien har åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 10 EG.

B — *Upptagande till sakprövning*

1. Parternas argument

64. Den belgiska regeringen har i andra hand gjort gällande att talan inte kan tas upp till sakprövning, för det första på grund av bristande överensstämmelse mellan de anmärkningar som gjorts i det motiverade yttrandet och dem som gjorts i ansökan och för det andra den tvetydiga karaktär som präglar artikel 10 EG som rättslig grund.

65. Konungariket Belgien har vad gäller sin första invändning om rättegångshinder erinrat om vikten av ett administrativt förfarande, vilket har till syfte att avgränsa tvisteföremålet och ge medlemsstaten tillfälle att dels efterkomma sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten, dels med framgång göra gällande sina grunder för försvar mot de anmärkningar som kommissionen formulerat. Konungariket Belgien har påpekat att den bristande överensstämmelsen i förevarande fall mellan det motiverade yttrandet och ansökan just avser valet av rättslig grund. Konungariket Belgien har gjort gällande att kommissionen, trots att den i sitt motiverade yttrande enbart har hänvisat till artikel 10 EG gällande skyldigheten till lojalt samarbete, i sin talan utan minsta förklaring har beslutat att kombinera den med överträdelse av värdlandsavtalet. Talan borde emellertid grundas på samma motiv och grunder som det motiverade yttrandet. Denna medlemsstat har vidare påpekat att hänvisningen till artikel 10 EG i det motiverade yttrandet har gjorts i alltför vaga ordalag.

66. Enligt den belgiska regeringen är domen i målet kommissionen mot Danmark, [15] till vilken kommissionen har hänvisat i sina skrivelser och i vilken domstolen har slagit fast att två anmärkningar i en talan om fördragsbrott mot denna medlemsstat angående iakttagande av kontroll av fiskeverksamhet för fiskeåret 1988 kunde tas upp till sakprövning, inte relevant. I punkt 36 i den domen konstaterade domstolen att även om det motiverade yttrandet inte innehöll någon hänvisning till den relevanta bestämmelsen i den tillämpliga förordningen ogillades dock i detta motiverade yttrande den argumentation angående iakttagande av denna bestämmelse, som den danska regeringen utvecklat i sitt svar på den formella underrättelsen. Konungariket Belgien anser således att även om domstolens rättspraxis inte innebär ett krav på identitet led för led mellan de teser som framförts i de olika handlingarna i förfarandet, innebär den dock ett krav på materiell

15 — Dom av den 14 juli 2005 i de förenade målen C-259/03, C-260/03 och C-343/03, kommissionen mot Danmark.

likhet mellan dessa olika handlingar. Denna medlemsstat har dragit slutsatsen att även om det inte krävs fullständig överensstämmelse mellan anmärkningarna som framförts i den formella underrättelsen, i det motiverade yttrandet och yrkandena i ansökan, är det i förevarande mål inte ens frågan om en ungefärlig överensstämmelse.

67. När det gäller den andra invändningen om rättegångshinder avseende den tvetydiga karaktär som präglar artikel 10 EG som rättslig grund, har den belgiska regeringen gjort gällande att kommissionen, i förevarande mål, har nöjt sig med en hänvisning till artikel 10 EG som den anser ska jämföras med värdlandsavtalet, utan att frambringa minsta bevisning till stöd för en sådan jämförelse. Enligt den belgiska regeringen borde kommissionen först, genom relevant bevisning, tydligt ha identifierat den aktuella gemenskapsrättsliga skyldigheten och sedan ha fastställt existensen av ett fördragsbrott. Denna regering anser att en sådan bevisning i förevarande fall saknas och att ansökan endast innehåller presumtioner och påståenden i avsaknad av bevis.

68. Vidare har Konungariket Belgien gjort gällande att kommissionen, i punkt 35 i sin ansökan, har konstaterat två självständiga överträdelser. För det första har kommissionen kvalificerat åsidosättandet av värdlandsavtalet som en överträdelse av gemenskapsrätten och för det andra har den hävdat att de belgiska myndigheternas attityd undergräver det system som antagits för finansiering av gemenskapen och fördelning av ekonomiska bördor mellan medlemsstaterna och innebär ett åsidosättande av artikel 10 EG. Svarandemedlemsstaten har emellertid gjort gällande att kommissionen inte alls har hävdat några sådana överträdelser i sina yrkanden, utan slagit samman de påstådda självständiga överträdelserna och dragit slutsatsen att Konungariket Belgien, genom att vägra att finansiera utgifterna för Europaskolornas möbler och pedagogiska material, har åsidosatt sina skyldigheter enligt värdlandsavtalet jämfört med artikel 10 EG.

69. Den belgiska regeringen har för övrigt påpekat att kommissionen, för första gången i sin replik, har påvisat ett orsakssamband mellan åsidosättandet av värdlandsavtalet och åsidosättandet av artikel 10 EG. Enligt denna regering visar dessa undvikande påståenden en brist på logik och tydlighet.

70. Beträffande bristen på överensstämmelse mellan det motiverade yttrandet och ansökan, har kommissionen gjort gällande att även om det i det motiverade yttrandet, läst separat, visserligen endast nämns ett åsidosättande av artikel 10 EG, räcker emellertid inte den omständigheten att det motiverade yttrandet inte innehåller någon hänvisning till alla de bestämmelser avseende vilka kommissionen i sin ansökan har begärt att fördragsbrott ska

konstateras för att fastställa ett åsidosättande av rätten till försvar, om anmärkningen tydligt framgår av texten i det motiverade yttrandet. Den har hävdat att det framgår av domstolens rättspraxis att det inte krävs någon fullständig överensstämmelse mellan invändningarna i den formella underrättelsen, det motiverade yttrandet och yrkandena. De ursprungliga anmärkningarna kan preciseras, under förutsättning att föremålet för tvisten inte ändrats. För övrig skulle, även om domstolen skulle anse att kommissionen inte borde ha hänvisat till värdlandsavtalet i avsnittet med yrkanden i ansökan, detta yrkande endast medföra att talan delvis ska avvisas.

71. Beträffande den rättsliga grundens påstått tvetydiga karaktär, anser kommissionen att den i sin ansökan med all nödvändig precisering har angett vilka bestämmelser den anser att Konungariket Belgien har åsidosatt. Den har preciserat att den för det första i punkt 35 i sin ansökan klart har angett att de belgiska myndigheternas agerande innebär ett åsidosättande av såväl värdlandsavtalet som artikel 10 EG och att för det andra en sådan kombination av åsidosättande av principen om lojalt samarbete och en annan gemenskapsrättslig bestämmelse har konstaterats vid flera tillfällen av domstolen.

72. Kommissionen har tillagt att hänvisningen till artikel 10 EG till följd av gemenskapens tillträde till 1994 års konvention inte längre är strikt nödvändig och att, när den i en talan om fördragsbrott åberopar såväl ett åsidosättande av denna artikel som ett åsidosättande av en mer specifik gemenskapsrättslig bestämmelse, talan kan tas upp till sakprövning även om domstolen inte uttalar sig om åsidosättandet av nämnda artikel såsom ett åtskilt fördragsbrott och endast prövar åsidosättandet av den mer specifika gemenskapsrättsliga bestämmelsen. Den har även tillagt att det till och med inträffar att kommissionen begär att domstolen ska fastställa en överträdelse av artikel 10 EG och av en annan gemenskapsrättslig bestämmelse och att domstolen bifaller talan utan att nämna artikel 10 EG vare sig i skälen eller i domens artiklar, och att det härav följer att en överflödig hänvisning till artikel 10 EG inom ramen för talan uppenbarligen saknar betydelse för huruvida denna kan upptas till sakprövning eller inte.

73. När det gäller bevisbördan har kommissionen nöjt sig med att påpeka att det som skiljer parterna åt i förevarande tvist inte är den karaktär som präglar de belgiska myndigheternas agerande utan tolkningen av de texter som reglerar nämnda agerande, i syfte att fastställa räckvidden av de skyldigheter som åligger Konungariket Belgien.

2. Bedömning

74. Som jag redan har påpekat i punkt 40 i detta förslag, grundar sig det påstådda fördragsbrottet, såsom det anges i den ansökan genom vilken talan väckts, på två självständiga delgrunder. Den första avser åsidosättande av värdlandsavtalet, medan den andra avser överträdelse av artikel 10 EG.

75. De grunder till stöd för att det saknas anledning att döma i målet som Konungariket Belgien har gjort gällande avser de båda delgrunderna för talan, vilka enligt min uppfattning ska besvaras på olika sätt.

a) Huruvida den första delen av det påstådda fördragsbrottet angående åsidosättande av värdlandsavtalet kan tas upp till sakprövning

76. Vad gäller den första delen av det påstådda fördragsbrottet anser jag, som jag redan har visat i ovanstående resonemang, att domstolen inte är behörig att avgöra tvisten.

77. Under alla omständigheter, och bland annat för det fall domstolen inte skulle dela den uppfattning som jag redogjort för i punkterna ovan i detta förslag, föreslår jag att den avvisar talan i denna del, eftersom invändningen om åsidosättande av värdlandsavtalet har utvidgat föremålet för tvisten såsom den avgränsades i det administrativa förfarandet.

78. Det ska i detta hänseende påpekas att även om värdlandsavtalet är vida omnämnt såväl i den formella underrättelsen som i det motiverade yttrande som riktats till Konungariket Belgien, begränsar sig dessa två handlingar emellertid till ett påstående att denna medlemsstat har åsidosatt artikel 10 EG – en invändning som endast motsvarar den andra delgrund på vilken kommissionens ansökan grundar sig – under förutsättning att de belgiska myndigheternas attityd innebär att det system som antagits för finansiering av gemenskapen och fördelning av ekonomiska bördor mellan medlemsstaterna undergrävs.

79. Även om det kan antas att vissa delar av handlingarna i det administrativa förfarandet kan anses antyda att kommissionen har avsett att få fastställt ett åsidosättande av värdlandsavtalet, har detta åsidosättande uppenbarligen aldrig under detta förfarande kvalificerats som ett självständigt åsidosättande av gemenskapsrätten, utan snarare som en förutsättning för fastställandet av en överträdelse av artikel 10 EG i den mån detta åsidosättande medförde negativa konsekvenser för gemenskapens budget och fördelningen av den ekonomiska bördan mellan medlemsstaterna.

80. Av rättspraxis följer emellertid att föremålet för en talan som har väckts med stöd av artikel 226 EG avgränsas genom det administrativa förfarande som avses i denna bestämmelse. Det motiverade yttrandet och talan måste följaktligen grundas på samma anmärkningar såtillvida att, utan att det måste råda fullständig överensstämmelse mellan anmärkningarna i det motiverade yttrandet och yrkandena i ansökan, tvisteföremålet, såsom det angetts i det motiverade yttrandet, inte har utvidgats eller ändrats. [16]

81. Denna skyldighet, som åligger kommissionen, uppfyller det dubbla kravet på att syftet med det administrativa förfarandet är att ge den berörda medlemsstaten möjlighet att dels fullgöra sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten, dels göra invändningar mot klagomål framställda av kommissionen. [17]

82. Härav följer, eftersom ingen anmärkning angående åsidosättande i sig av värdlandsavtalet kan anses ha gjorts under det administrativa förfarandet, i synnerhet i det motiverade yttrandet, att den första delen av det påstådda fördragsbrottet enligt min uppfattning ska avvisas i förfarandet vid domstolen. [18]

83. Denna bedömning påverkas inte av den hänvisning som kommissionen har gjort till domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Danmark, i vilken domstolen slog fast att två anmärkningar i en talan om fördragsbrott som väckts mot denna medlemsstat angående iakttagande av kontroll av fiskeverksamhet för ett fiskeår kunde tas upp till sakprövning.

84. För det första följer det av punkt 35 i den domen att den ingår i den rättspraxis som jag just har nämnt angående kravet på överensstämmelse mellan de anmärkningar som anförts under det administrativa förfarandet och dem som uttryckts i talan vid domstolen och inte i en eventuell parallell rättspraxis. Följaktligen förefaller den omständigheten att domstolen i domen i målet kommissionen mot Danmark fastställde att de omtvistade anmärkningarna i talan om fördragsbrott kan tas upp till sakprövning förklaras av de särskilda omständigheterna i nämnda mål, vilka inte enligt min uppfattning kan tillmätas något värde som prejudikat i förevarande mål.

85. Det framgår nämligen, för det andra, bland annat av punkterna 28, 30 och 36 i nämnda dom att domstolen ansåg att de omtvistade anmärkningarna kunde tas upp till sakprövning, med

16 — Se, för ett liknande resonemang, dom av den 7 september 2006 i mål C-484/04, kommissionen mot Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland (REG 2006, s. I-7471), punkt 25 och där angiven rättspraxis.

17 — Se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Förenade kungariket (punkt 24 och där angiven rättspraxis).

18 — Se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 januari 2002 i mål C-439/99, kommissionen mot Italien (REG 2002, s. I-305), punkt 11.

motiveringen att även om det motiverade yttrande som riktats mot Konungariket Danmark inte innehöll någon hänvisning till en specifik artikel i de relevanta gemenskapsförordningarna i detta mål, hade kommissionen emellertid i samma yttrande bestritt att svarandemedlemsstaten hade uppfyllt skyldigheter i denna artikel som nämnts i den formella underrättelsen och som denna stat hade funnit frångångna i det motiverade yttrandet.

86. I förevarande fall har emellertid, som jag redan har påpekat, kommissionen aldrig under de två faserna i det administrativa förfarandet gjort gällande ett fördragsbrott i den mening som avses i artikel 226 andra stycket EG, genom ett åsidosättande av värdlandsavtalet.

87. Följaktligen är utelämnandet, i det administrativa förfarande som inletts mot Konungariket Belgien, av varje anmärkning angående ett självständigt åsidosättande av värdlandsavtalet av en helt annan art än den problematik som var aktuell i det ovannämnda målet kommissionen mot Danmark, eftersom föremålet för förevarande tvist, såsom det avgränsats under det administrativa förfarandet, begränsar sig till en överträdelse av artikel 10 EG.

88. Den första delen av det påstådda fördragsbrottet ska således enligt min uppfattning avvisas, under förutsättning att domstolen inte först förklarar sig obehörig att avgöra den.

b) Huruvida den andra delen av det påstådda fördragsbrottet avseende överträdelse av artikel 10 EG kan tas upp till sakprövning

89. Det ska erinras om att Konungariket Belgien har påstått att talan är tvetydig genom att den delvis är grundad på artikel 10 EG och/eller på denna bestämmelse jämförd med värdlandsavtalet.

90. Med hänsyn till mitt förslag enligt vilket den första delen av talan ska avvisas, kan följaktligen påståendet om talans tvetydiga karaktär endast prövas i förhållande till den andra delen av det påstådda fördragsbrottet.

91. Då den invändning om rättegångshinder som Konungariket Belgien har gjort avgränsas på detta sätt förefaller den inte kunna godtas.

92. Det är riktigt att kommissionens talan inte är någon modell i tydlighet beträffande förhållandet mellan värdlandsavtalet och artikel 10 EG. I synnerhet, som jag redan har påpekat i punkterna 40 och 41 i detta förslag, även om det i ansökan görs gällande åsidosättande av de båda texterna jämförda med varandra, låter motiveringen i denna antyda

att två självständiga överträdelser föreligger. Kommissionen tycks till och med, i sin duplik, anse att de påstådda överträdelserna överlappar varandra i den bemärkelsen att anmärkningen avseende åsidosättande av artikel 10 EG, enligt denna institution, inte längre skulle vara strikt nödvändig efter undertecknandet av 1994 års konvention.

93. Trots dessa beklagliga uppskattningar i förfarandet vid domstolen kvarstår det förhållandet att föremålet för det påstådda fördragsbrottet oavbrutet under det administrativa förfarandet och domstolsförfarandet, åtminstone delvis beträffande detta andra förfarande, avsåg överträdelse av artikel 10 EG.

94. Det är emellertid viktigt att påpeka den partiella bristen på överensstämmelse mellan det administrativa förfarandet och talan beträffande varaktigheten av den påstådda överträdelsen av artikel 10 EG, eftersom den avser de belgiska myndigheternas vägran att bevilja den årliga subventionen för drift och utrustning. Även om kommissionen i sin formella underrättelse och sitt motiverade yttrande endast har gjort gällande att en överträdelse av artikel 10 EG har skett efter gemenskapsregleringen av undervisningen i Belgien, det vill säga från år 1989, [19] anges i ansökan att detta fördragsbrott redan ägt rum tre år tidigare, det vill säga år 1986. [20] En sådan utvidgning av det påstådda fördragsbrottets varaktighet kan emellertid inte godtas och kan följaktligen inte tas upp till sakprövning.

95. Under dessa omständigheter måste den andra delen av det påstådda fördragsbrottet anses kunna tas upp till sakprövning [21], under förutsättning att den gäller dels de belgiska myndigheternas vägran sedan år 1989 att utbetala den årliga subventionen för verksamhet och utrustning till Europaskolorna inom Konungariket Belgien avseende underhåll och utbyte av deras möbler och läromedel, dels samma myndigheters vägran att finansiera nämnda skolors ursprungliga utrustning av möbler och läromedel sedan den 13 december 1995.

96. Mot bakgrund av denna bedömning föreslår jag att domstolen endast prövar huruvida denna del, såsom jag just har avgränsat den, är välgrundad.

19 — Se den formella underrättelsen, s. 7.

20 — Se punkterna 20 och 21 i ansökan.

21 — Se, med hänsyn härtill, dom av den 18 mars 1986 i mål 85/85, kommissionen mot Belgien (REG 1986, s. 1149, punkt 15), enligt vilken ”det, vid bedömningen av huruvida målet kan tas upp till sakprövning, räcker att kommissionen till stöd för sina yrkanden gör gällande en överträdelse av gemenskapsrättsliga bestämmelser. Frågan huruvida en överträdelse faktiskt föreligger ska omfattas av den materiella utredningen av tvisten.”

C — *Huruvida den andra delen av det påstådda fördragsbrottet avseende överträdelse av artikel 10 EG är välgrundad*

1. Parternas argument

97. Inledningsvis har kommissionen angett att Konungariket Belgien har finansierat utrustningen för Europaskolorna i Uccle (Bryssel I), i Mol och i Woluwe (Bryssel II) och att Konungariket Belgien för dessa skolor har betalat ett årligt anslag på 500 000 belgiska franc fram till 1985. Konungariket Belgien har enligt kommissionens påstående sedermera upphört med de årliga utbetalningarna.

98. Kommissionen har även angett att Konungariket Belgien sedan år 1995 inte heller längre betalar de fakturor som Europaskolorna har ställt för de utgifter för möbler och läromedel som genererats av utvidgningen av Europaskolan Bryssel II från år 1995 till år 1997 och av öppnandet av Europaskolan Bryssel III år 1999. Den har angett att dessa utgifter följaktligen har redovisats i nämnda skolors budget och således tillfälligt har täckts av det bidrag ur gemenskapens budget som utbetalats av kommissionen till Europaskolornas budget, med tillämpning av artikel 25 i 1994 års konvention.

99. Vidare följer, enligt kommissionen, den finansieringsskyldighet som åligger de belgiska myndigheterna tydligt av artikel 1 i värdlandsavtalet, och den skada som åsamkats gemenskapens budget till följd av deras underlåtelse att fullfölja sina åtaganden innebär ett åsidosättande av artikel 10 EG. Kommissionen anser – med stöd av domarna i de ovannämnda målen Hurd och kommissionen mot Belgien, i vilka domstolen enligt kommissionen har konstaterat att gemenskapsinstitutionernas verksamhet kunde hindras i strid med artikel 10 EG genom åtgärder som vidtagits inom ramen för genomförandet av 1957 års konvention – att de belgiska myndigheternas attityd innebär att det system som antagits för finansiering av gemenskapen och fördelning av ekonomiska bördor mellan medlemsstaterna undergrävs och följaktligen utgör en överträdelse av nämnda artikel.

100. Kommissionen har även angett att räckvidden av den skyldighet som föreskrivs i artikel 1 i värdlandsavtalet inte har ändrats genom Karlsruhebeslutet. Den har i synnerhet gjort gällande att det uttryckligen framgår av punkt 12 i protokollet från högsta rådets sammanträde att detta endast har fastställt en allmän politisk ram för framtida överenskommelser. Kommissionen har vidare erinrat om att högsta rådet inte ens var behörigt, genom ett ensidigt beslut, att ändra innehållet i värdlandsavtalet, med beaktande av principen om normhierarki och artikel 28 i 1957 års konvention, enligt vilken de materiella villkoren

för en skolas verksamhet i en värdmedlemsstat ska fastställas i ett värdlandsavtal.

101. Kommissionen har tillagt att även om det följer av artikel 1 i värdlandsavtalet att finansieringen av Europaskolornas utrustning avseende möbler och läromedel ska ske ”enligt de kriterier som tillämpas för [belgiska] skolor”, visar den studie av belgisk rätt som den har beställt att såväl den ursprungliga utrustningen som den årliga subventionen för driften av de skolor som tillhör de franska, flamländska och tyskspråkiga gemenskaperna ska finansieras av de belgiska myndigheterna. Eftersom sistnämnda skolor måste utgöra utgångspunkt för att fastställa finansieringsansvaret avseende möbler och läromedel för Europaskolorna i Belgien, kan inte Konungariket Belgien, i enlighet med artikel 6 andra stycket i 1994 års konvention, åberopa interna avvägningar, såsom den omständigheten att undervisningen i Belgien omfattas av en indelning i språkområden, för att bestrida nämnda finansieringsansvar.

102. Slutligen har kommissionen, efter att ha erinrat om att de belgiska myndigheterna, vid flera tillfällen och fram till väldigt nyligen, har vidgått sina skulder, gjort gällande att Konungariket Belgiens skyldigheter ska tolkas mot bakgrund av värdlandsavtalets syfte och godtrosprincipen, vilken enligt rättspraxis ingår i artikel 10 EG och i den allmänna folkrätten. [22] Den har med hänsyn härtill preciserat att eftersom värdlandsavtalets syfte, såsom nämns i ingressen, var att vidta lämpliga åtgärder för att garantera Europaskolorna bästa möjliga standard, garanterade Konungariket Belgien, vid den tidpunkt då besluten om kommissionens och rådets huvudkontor fattades, genom ett antal rättsakter, Europaskolornas materiella villkor och antydde inför institutionerna och de övriga medlemsstaterna genom sitt agerande att den godtog sina finansiella åtaganden i förhållande till dessa skolor. Konungariket Belgien skapade således berättigade förväntningar hos institutionerna och de övriga medlemsstaterna genom att godta sina finansiella skyldigheter i förhållande till Europaskolorna inom landet.

103. Konungariket Belgien har bestritt den påstådda överträdelsen av artikel 10 EG.

104. För det första anser den att talan är ogrundad, eftersom kommissionens rättsliga grund är felaktig.

105. Enligt denna medlemsstat kan artikel 10 EG inte tillämpas i sig, utan kräver att

22 — Dom av den 3 juni 2008 i mål C-308/06, Intertanko (REG 2008, s. I-4057), punkt 52.

det finns en skyldighet som reglerar dess tillämpning. Enligt Konungariket Belgien föreskrivs i artikel 10 första stycket EG i huvudsak att medlemsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av fördraget eller av åtgärder som vidtagits av gemenskapens institutioner. Kommissionen har emellertid, när den åberopat denna artikel, helt underlåtit att först ange vilken skyldighet som åberopandet hänför sig till.

106. För övrigt anser Konungariket Belgien inte att domarna i de ovannämnda målen Hurd och kommissionen mot Belgien som kommissionen har åberopat ändrar någonting. Av domen i det förstnämnda målet följer att de skyldigheter som åligger medlemsstaterna med stöd av artikel 10 EG inte kan tillämpas vare sig på en konvention mellan medlemsstater (som 1957 års konvention) eller på en konvention som huvudsakligen (men inte uteslutande) har ingåtts av medlemsstaterna (såsom 1994 års konvention). Vidare medför, enligt Konungariket Belgien, i motsats till vad som var fallet i målet Hurd, inte Konungariket Belgiens icke-finansiering av vissa av Europaskolornas utgifter i förevarande fall några överföringar av medel till gemenskapens nackdel, utan påverkar på sin höjd nämnda skolors verksamhet. På samma sätt gällde domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Belgien, i motsats till förevarande mål, en nationell åtgärd som innebar en minskning av lön för Europaskolornas lärare, vilken medförde en ökning av den kostnadsfinansiering som ankom på gemenskapen.

107. I förevarande fall har kommissionen, enligt Konungariket Belgien, inte frambringat bevisning för att den skulle ha betalat fakturor till följd av svarandemedlemsstatens påstådda överträdelse. I ett fördragsbrottsförfarande ankommer det emellertid på kommissionen att bevisa de faktiska omständigheter på vilka den grundar sin talan. Den belgiska regeringen anser för övrigt att det inte räcker att kommissionen fastställer att gemenskapens bidrag till Europaskolornas verksamhet har ökat, utan att det också krävs att detta bidrag avser de möbler som blivit fast egendom, eftersom Karlsruhebeslutet endast avser denna typ av möbler.

108. Konungariket Belgien har i andra hand gjort gällande att fördragsbrottstalan inte kan grundas på en korrekt tolkning av värdlandsavtalet, vilket för övrigt ska läsas mot bakgrund av Karlsruhebeslutet och belgisk utbildningslagstiftning.

109. Konungariket Belgien har i huvudsak i första hand gjort gällande att värdlandsavtalet endast är tillämpligt på skolor som fanns eller var påtänkta vid den tidpunkt då avtalet slöts och på deras förutsägbara rimliga utveckling och inte alls är tillämpligt på finansiering av möbler och läromedel vid utvidgningen av Europaskolan Bryssel II från år 1995 till år 1997 och vid tidpunkten

för öppnandet av Europaskolan Bryssel III år 1999. Konungariket Belgien har med hänsyn härtill gjort gällande att de rättsakter och ageranden som kommissionen har nämnt inte hade kunnat medföra berättigade förväntningar hos institutionerna och de övriga medlemsstaterna, eftersom denna medlemsstat hade tillfört ett anslag till Europaskolorna som gick långt utöver dess åtaganden enligt värdlandsavtalet.

110. Konungariket Belgien har i andra hand hävdat att värdlandsavtalet ska tolkas med hänsyn till Karlsruhebeslutet, som på intet sätt begränsar sig till att inrätta en politisk ram för framtida värdlandsavtal utan, tvärtom, syftar till att åstadkomma omedelbara rättsliga effekter. Karlsruhebeslutet utgör för övrigt ett senare avtal som slöts mellan parterna angående värdlandsavtalet, vilket ska beaktas, i enlighet med Wienkonventionen om traktaträtten av den 23 maj 1969,[23] vid tolkning och tillämpning av värdlandsavtalet. Således kan, med hänsyn till Karlsruhebeslutet, de möbler som Konungariket Belgien i enlighet med artikel 1 i värdlandsavtalet har åtagit sig att erhålla endast anses omfatta möbler som blivit fast egendom.

23 — *Förenta nationernas fördragssamling*, volym 1155, s. 331 (SÖ 1988:36).

111. Slutligen och i tredje hand anser Konungariket Belgien att de bestämmelser som är tillämpliga på finansieringen av de belgiska skolorna inte heller kan styrka kommissionens tes. Denna medlemsstat har erinrat om att de kriterier som, till följd av gemenskapsregleringen av skolundervisningen, är tillämpliga vid fastställandet av räckvidden av den omtvistade finansieringen av Europaskolorna är de som de flamländska, franska och tyskspråkiga gemenskaperna har inrättat i sin egen lagstiftning. Den har tillagt att även om det i varje gemenskap finns två typer av officiella skolor, det vill säga de som organiseras av gemenskaperna själva och de som subventioneras av dessa gemenskaper, ska Europaskolorna enligt belgisk rätt endast anses tillhöra den sistnämnda kategorin.

112. Under alla omständigheter och även om de finansieringsbestämmelser som är tillämpliga på de båda skoltyperna är olika, tillåter inga av dem finansiering av ursprunglig utrustning eller beviljande av en årlig verksamhetssubvention till Europaskolorna.

113. Enligt Konungariket Belgien avses näm ligen enligt de olika gemenskapernas lagstiftningar med ursprunglig utrustning endast utrustning som utgör fast egendom. Kostnaderna för möbler och läromedel har definitivt inte denna egenskap. Dessutom omfattas kostnaderna för den ursprungliga utrustningen inte heller av den årliga finansieringen för skolans verksamhetskostnader

från etableringsåret, i synnerhet eftersom den belgiska högstadie- och gymnasieskolan först kan beviljas subventioner efter ett års verksamhet på inrådan av skolinspektionen.

114. Beträffande den årliga verksamhetssubventionen har Konungariket Belgien erinrat om att de subventionerade skolorna visserligen enligt belgisk rätt har rätt till en årlig subvention, men att det rör sig om en global och schablonmässig subvention som täcker kostnader för verksamheten, skolans utrustning och den kostnadsfria utdelningen av skolmaterial vilket motsvarar ett belopp som fastställts per regelrätt inskriven elev. Detta karaktärsdrag i systemet hindrar en fullständig finansiering av de faktiska kostnaderna, som krävts med stöd av enkla fakturor. Den belgiska regeringen har angett att även om beviljandet av den årliga subventionen har till syfte att erbjuda en kostnadsfri undervisning och att uppnå jämlikhet, förblir denna subvention villkorad av uppfyllandet av vissa rättsliga villkor (regelbundna inspektioner och kontroller), överensstämmelse med lagstiftningen om studiernas organisation, om personalens ställning och lingvistiska lagar), och att, i händelse av underlåtelse att uppfylla villkoren, det inte är möjligt att få subventionen beviljad. Vidare rör det sig, inom ramen för en sådan subvention, om strikt begränsade kostnader, medan de inskrivningskostnader som ska betalas av Europaskolornas elever överskrider de tillåtna rättsliga gränserna, vilket medför att de utesluts från rätten till nämnda subvention.

2. Bedömning

115. Medlemsstaterna ska, enligt artikel 10 EG första stycket första meningen EG, vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av fördraget eller av åtgärder som vidtagits av gemenskapens institutioner och, enligt andra meningen, underlätta att gemenskapens uppgifter fullföljs. Enligt artikel 10 andra stycket EG ska medlemsstaterna avstå från varje åtgärd som kan äventyra att fördragets mål uppnås.

116. Domstolen har, genom en jämförelse mellan artikel 10 första stycket andra meningen och andra stycket EG, konstaterat en allmänt tillämplig skyldighet till lojalt samarbete, som i synnerhet åligger medlemsstaterna. [24] Domstolen har även vid flera tillfällen slagit fast att den skyldighet som följer av de ovannämnda bestämmelserna i artikel 10 EG

24 — Se bland annat, för ett liknande resonemang, dom av den 10 februari 1983 i mål 230/81, Luxemburg mot Europaparlamentet (REG 1983, s. 255), punkt 37, domen i målet Hurd (ovan fotnot 12), punkt 38, dom av den 2 juni 2005 i mål C-266/03, kommissionen mot Luxemburg (REG 2005, s. I-4805), punkterna 57 och 58, av den 14 juli 2005 i mål C-433/03, kommissionen mot Tyskland (REG 2005, s. I-6985), punkterna 63 och 64, och dom av den 20 april 2010 i mål C-246/07, kommissionen mot Sverige (REU 2010, s. I-3317), punkterna 69–71.

även omfattade en plikt att inte vidta åtgärder som skulle kunna hindra gemenskapsinstitutionernas funktion. [25]

117. Följaktligen är det uppenbart att den synnerligen reducerande tolkning av räckvidden av artikel 10 EG som Konungariket Belgien har gjort, begränsad till första stycket första meningen i denna bestämmelse, enligt vilken nämnda artikel endast skulle medföra en skyldighet för medlemsstaterna att vidta alla lämpliga åtgärder för att fullgöra sina skyldigheter enligt fördraget, inte kan godtas. Detta resonemang bortser från den omständigheten att medlemsstaterna, även när de utövar sina befogenheter, ska avstå från att inskränka såväl gemenskapens befogenheter som gemenskapsinstitutionernas funktion. [26]

118. Detta är enligt min uppfattning just syftet med en lojalitetsplikt mellan medlemsstaterna, såsom den uttrycks i artikel 10 EG, nämligen att den förbjuder dem att, genom utövandet av sina egna befogenheter, inskränka gemenskapens effektivitet, inbegripet dess institutioners funktion. [27] För övrigt grundar sig i förevarande fall den andra delen av det påstådda fördragsbrottet på artikel 10 EG och inte på ett särskilt stycke i denna artikel.

119. Domstolen angav i sina domar i de ovannämnda målen Hurd och kommissionen mot Belgien, vilka omfattas av den rättspraxis som beskrivs i artikel 116 i detta förslag, att ett av en medlemsstat ensidigt agerande som, genom att påverka Europaskolornas lärares löner, inskränkte eller kunde inskränka det system som antagits för finansiering av gemenskapen och fördelning av ekonomiska bördor mellan medlemsstaterna, med hänsyn till de finansieringsordningar som föreskrivs i tjänsteföreskrifterna för nämnda skolors lärare, enligt vilka de kostnader som inte täcks av medlemsstaterna ankommer på gemenskapens budget innebar ett åsidosättande av lojalitetsplikten i artikel 5 i EEG-fördraget (artikel 5 i EG-fördraget, därefter artikel 10 EG).

120. Eftersom Konungariket Belgien har ifrågasatt relevansen av denna rättspraxis för avgörandet av förevarande tvist, bör den undersökas närmare. [28]

25 — Se dom av den 15 september 1981 i mål 208/08, Bruce of Donington (REG 1981, s. 2205), punkt 14, domen i målet Luxemburg mot Europaparlamentet (ovan fotnot 24), punkt 37, domen i målet Hurd (ovan fotnot 12), punkt 39, och dom av den 22 mars 1990 i mål C-333/88, Tither (REG 1990, s. I-1133), punkt 16.

26 — Således fastställde domstolen i sina domar i målen kommissionen mot Luxemburg (ovan fotnot 24), punkt 58, kommissionen mot Tyskland (ovan fotnot 24), punkt 64, och kommissionen mot Sverige (ovan fotnot 24), punkt 71, att den skyldighet till lojalt samarbete som föreskrivs i artikel 10 EG inte är beroende av vare sig huruvida den berörda gemenskapsbefogenheten är exklusiv eller inte eller av medlemsstaternas eventuella rätt att avtala om skyldigheter i förhållande till tredjeländer. I sin dom i målet kommissionen mot Sverige godtog domstolen inte svarandemedlemsstatens resonemang enligt vilket skyligheten till lojalt samarbete skulle vara av begränsad räckvidd på områden där befogenheten delas mellan gemenskapen och medlemsstaterna.

27 — Se, för ett liknande resonemang, Blanquet, M., *L'article 5 du traité CEE*, LGDJ, Paris, 1994, s. 312.

28 — Det bör påpekas att domen i målet kommissionen mot Belgien (ovan fotnot 21) inte har publicerats i sin helhet i rättsfallssamlingen.

121. Det första målet gällde en tvist mellan Hurd, lärare av brittisk nationalitet, som förflyttats till Europaskolan Culham i Förenade kungariket, och den brittiska skattemyndigheten rörande taxeringsbeslut avseende belopp som Europaskolan hade betalat till honom som lönetillägg, kallade ”europatillägg”. [29] Enligt ett styrelsebeslut som antogs år 1957, skulle dessa tillägg vara helt skattefria. I tvisten mellan Hurd och de brittiska skattemyndigheterna vid den nationella domstolen uppkom således frågan huruvida den inkomstskatt som utkrävdes för utbetalningen av europatilläggen var förenlig med gemenskapsrätten, i synnerhet med artikel 3 i akten om anslutningsvillkoren för Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland [30] och med artiklarna 5 och 7 i EEG-fördraget.

122. Domstolen fick för det första besvara frågan huruvida den var behörig att lämna ett förhandsavgörande beträffande tolkningen av artikel 3 i tillträdesavtalet och ”alla andra avtal som ingåtts av de ursprungliga medlemsstaterna och som rör gemenskapernas funktion eller hänger samman med deras verksamhet”, och de ”förklaringar och resolutioner ... och de övriga ställningstaganden ... som rör Europeiska gemenskaperna och som antas genom ett gemensamt avtal mellan medlemsstaterna”, uttryck som åsyftas i nämnda artikel och som föreföll omfatta dels 1957 års konvention, dels högsta rådets beslut år 1957 om europatillägg.

123. Medan domstolen förklarade sig behörig att tolka artikel 3 i tillträdesavtalet, förklarade den sig, såsom redan nämnts i punkt 46 i förevarande förslag, obehörig att tolka såväl 1957 års konvention som de texter, rättsakter och beslut som Europaskolornas organ fattat på grundval av dem, eftersom de inte ingick i någon av de grupper av rättsakter som avsågs i artikel 177 i EEG-fördraget (artikel 177 EG, sedermera artikel 234 EG). [31] Domstolen preciserade särskilt att den inte hade behörighet att bestämma medlemsstaternas skyldigheter enligt sådana rättsakter. [32]

124. Domstolen fick för det andra avgöra frågan huruvida medlemsstaterna skulle undanta europatillägget för landets Europaskolors lärare, vilka var medborgare i landet, från

29 — Detta europatillägg motsvarade skillnaden mellan en nationell lön och en enhetlig lön fastställd genom tjänsteföreskrifterna för lärarna på grundval av tjänsteföreskrifterna för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna.

30 — (EGT L 73, 1972, s. 14).

31 — Domen i målet Hurd (ovan fotnot 12), punkt 20.

32 — Punkt 22.

skatteplikt. Denna fråga rörde bland annat räckvidden för den skyldighet som föreskrivs i artikel 5 EEG.

125. Domstolen konstaterade i punkt 36 i sin dom att 1957 års konvention och 1962 års protokoll hörde till en rad avtal, beslut och andra rättsakter varigenom medlemsstaterna samarbetar och samordnar sin verksamhet, för att bidra till gemenskapsinstitutionernas goda funktion och underlätta genomförandet av dessa institutioners uppgifter. Ett sådant samarbete mellan medlemsstaterna och reglerna som gäller för detta samarbete har emellertid inte sin rättsliga grund i fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och är inte en del av den av gemenskaperna skapade och ur fördragen härledda rätten. [33] Följaktligen anser domstolen att de förpliktelser till lojalt samarbete och bistånd som föreskrivs i artikel 5 i EEG-fördraget, som föreligger inom ramen för fördragen, inte kan tillämpas på särskilda avtal mellan medlemsstaterna som ligger utanför denna ram, vilket är fallet med stadgan för Europaskolan. [34]

126. Domstolen har emellertid delvis nyanserat denna slutsats genom att precisera att ”[d]et skulle förhålla sig annorlunda om tillämpningen av en bestämmelse i fördragen eller i den ur fördragen härledda rätten eller *gemenskapsinstitutionernas funktion* hindrades av *en åtgärd för att genomföra ett sådant avtal* som ingåtts mellan medlemsstaterna utanför fördragens räckvidd. I ett sådant fall skulle åtgärden i fråga kunna anses strida mot de skyldigheter som följer av artikel 5 andra stycket i EEG-fördraget.” [35]

127. Domstolen fann, genom att företa en konkret undersökning av ett sådant fall, för det första att den ordning som föreskrivs i tjänsteföreskrifterna för Europaskolornas lärare innebär att om en medlemsstat beskattar europatilläggen ersätter skolan lärarna för skattebeloppet genom ett utjämningstillägg, som i sin tur beskattas. [36] Domstolen angav sedan att den ekonomiska bördan till följd av denna ordning faller helt på gemenskapens budget, eftersom gemenskapen ersätter skillnaden mellan å ena sidan summan av skolans egna inkomster och lärarnas nationella löner och å den andra Europaskolans hela budget. [37] Den har slutligen angett att om den inställning som de brittiska myndigheterna har intagit i Hurds fall skulle bli allmän, skulle detta medföra en formlig överföring av medel från gemenskapens budget till den nationella budgeten och på det ekonomiska planet ha direkt skadliga följder för

33 — Punkt 37.
34 — Punkt 38.
35 — Punkt 39 (mina kursiveringar).
36 — Punkt 41.
37 — Punkt 42.

gemenskapen. ”En medlemsstat skulle på så sätt ensidigt kunna inkräkta på det system som antagits för finansiering av gemenskapen och fördelning av ekonomiska bördor mellan medlemsstaterna.” [38] Följaktligen har domstolen dragit slutsatsen att ett sådant förhållningssätt strider mot ”den förpliktelse till lojalt samarbete och bistånd som åligger medlemsstaterna gentemot gemenskapen och som kommer till uttryck i skyldigheten enligt artikel 5 i fördraget att underlätta att gemenskapens uppgifter fullgörs och att inte äventyra att fördragets mål uppnås”. [39]

128. Domstolen har genom att till stor del grunda sig på det resonemang som den utvecklat i sin dom i det ovannämnda målet Hurd, följt ett identiskt synsätt i sin dom i det ovannämnda målet kommissionen mot Belgien rörande en situation med lite annorlunda faktiska omständigheter. I det målet gjorde kommissionen gällande att Konungariket Belgien hade åsidosatt artikel 5 i EEG-fördraget genom att anta ett kungligt dekret enligt vilket de temporära lönerna eller subventionslönerna som tillämpas för lärare som förflyttats från den belgiska skolan till Europaskolorna reducerades med 50 procent, vilket medförde en ytterligare börda för gemenskapens budget med hänsyn till den ordning för ekonomisk kompensation som föreskrivs i tjänsteföreskrifterna för Europaskolornas lärare. [40]

129. Det är viktigt att påpeka att Konungariket Belgien inte bestred att det fördragsbrott som gjorts gällande mot det begåtts, utan inför domstolen endast anförde att undervisningen i Belgien sedermera omfattades av de tre språkgemenskapernas behörighet, vilket innebar att det omtvistade kungliga dekretet endast kunde ändras eller upphävas till följd av ett samordnande mellan de behöriga instanserna, i synnerhet efter en överenskommelse om fördelning av den ekonomiska bördan.

130. Efter att ha erinrat om punkt 36 i domen i målet Hurd, vars innehåll har återgetts ovan i punkt 125 i detta förslag, slog domstolen fast att ”[det] ska erkännas att ett beslut som fattats ensidigt av en medlemsstat och genom vilket nedskärning av de nationella löner som utbetalas till lärare som förflyttats till Europaskolorna medför en motsvarande ökning av den finansiering som med hänsyn härtill ankommer på gemenskaperna. Ett sådant beslut innebär således ett inkräktande på det system som antagits för finansiering av gemenskapen och fördelning av ekonomiska bördor mellan medlemsstaterna.” [41] Liksom i punkt 45 i domen i det ovannämnda må-

38 — Punkt 44.

39 — Punkt 45.

40 — Föremålet för det påstådda fördragsbrottet inskränktes emellertid under förfarandets gång, genom att Europaskolan i München uteslöts, eftersom kommissionen avseende den sistnämnda hade konstaterat att gemenskapen inte deltog i dess finansiering.

41 — Punkt 13 i domen i målet kommissionen mot Belgien (ovan fotnot 7).

let Hurd angav domstolen att ett sådan agerande strider mot den förpliktelse till lojalt samarbete och bistånd som åligger medlemsstaterna gentemot gemenskapen och som kommer till uttryck i skyldigheten enligt artikel 5 i EEG-fördraget. [42] Domstolen ogillade sedan Konungariket Belgiens invändning angående den omständigheten att undervisningen i Belgien omfattas av en indelning i språkområden, med motiveringen att en medlemsstat inte kan åberopa bestämmelser, praktik eller situationer i sin egen interna rättsordning för att berättiga en underlåtelse att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten. [43] Den fastställde således att en överträdelse av artikel 5 i EEG-fördraget skett.

131. I förevarande mål har parterna, med undantag för de ganska allmänna uttalandena angående huruvida domarna i dessa två mål är relevanta för lösningen av tvisten, förhållit sig märkligt tysta under hela det administrativa förfarandet och förfarandet vid domstolen angående två aspekter som enligt min uppfattning är av grundläggande betydelse för motiveringen i dessa domar och som jag anser medför konsekvenser för utgången av förevarande tvist.

132. Dessa aspekter gäller dels tillämpningsområdet för artikel 10 EG beroende på huruvida den åtgärd det gäller befinner sig inom ramen för fördraget (eller gemenskapsrätten i bredare bemärkelse) eller utanför denna ram, enligt den åtskillnad som domstolen gjorde i punkterna 38 och 39 i sin dom i det ovannämnda målet Hurd, dels i anslutning härtill den aktuella åtgärdens ensidiga karaktär, vilken den erinrade om i domarna i de båda ovannämnda målen.

133. Jag vill erinra om att även om domstolen i punkt 38 i det ovannämnda målet Hurd i huvudsak angav att förpliktelsen till lojalt samarbete, som bland annat artikel 5 i EEG-fördraget ger uttryck för, inte kan tillämpas på särskilda avtal mellan medlemsstaterna som ligger utanför ramen för fördragen, vilket är fallet med stadgan för Europaskolan, preciserade den emellertid i punkt 39 att skyldigheten till lojalt samarbete kunde tillämpas på ”en åtgärd för att genomföra ett sådant avtal som ingåtts mellan medlemsstaterna utanför fördragens räckvidd”.

134. Uttrycket ”en åtgärd för att genomföra” (på franska*: une mesure prise dans le cadre de la mise en œuvre*) i 1957 års konvention förefaller lite tvetydigt. Vid en snabb läsning av denna del av punkt 39 i domen i det ovannämnda målet Hurd skulle man visserligen kunna tro att den aktuella åtgärden, som är föremål för en undersökning av huruvida den är förenlig med skyldigheten till lojalt samarbete, är en åtgärd som vidtagits för att genomföra nämnda konvention. Denna tolkning skulle för övrigt, vill jag medge, finna stöd i den engelskspråkiga versionen av domen i fråga, i vilken anges ”a measure taken to *implement* such an agreement”. [44]

42 — Punkt 14.

43 — Punkt 16. Domstolen hänvisade i detta hänseende till sin dom av den 21 februari 1990 i mål C-74/89, kommissionen mot Belgien (REG 1990, s. I-491).

44 — Min kursivering.

135. En sådan tolkning är enligt min uppfattning felaktig av två skäl.

136. För det första skulle en sådan tolkning innebära att bedömningen i punkt 39 i domen i det ovannämnda målet Hurd står i strid med den som huvudsakligen anges i artiklarna 37 och 38 i samma dom. Om domstolen i dessa två punkter i nämnda dom uteslöt tillämpningen av skyldigheten till lojalt samarbete på relationer mellan medlemsstaterna och gemenskapsinstitutionerna som rör 1957 års konvention och de överenskommelser, rättsakter, beslut och texter som antas på grundval av denna konvention, kan den inte logiskt sett i punkt 39 i samma dom ha slagit fast att samma skyldighet till lojalt samarbete dock är tillämplig på åtgärderna för genomförande av nämnda konvention, ett uttryck som nödvändigtvis inbegriper nämnda överenskommelser, rättsakter, beslut och texter som antagits på grundval av denna konvention.

137. Att uttrycket ”åtgärd för genomförande” (*une mesure prise dans le cadre de la mise en œuvre*) i 1957 års konvention, som används i punkt 39 i domen i det ovannämnda målet Hurd, inte på något sätt kan betyda ”en åtgärd för att genomföra” nämnda konvention kan även, för det andra, utläsas av domstolens prövning i punkterna 40–45 i nämnda dom.

138. Den konkreta undersökningen av åsidosättandet av skyldigheten till lojalt samarbete, som domstolen gjorde i punkterna 40–45 i domen i det ovannämnda målet Hurd, vidtogs inte med hänsyn till en åtgärd som antagits för att genomföra 1957 års konvention, såsom till exempel högsta rådets beslut av år 1957, utan med hänsyn till en ensidig och självständig beskattningsåtgärd som syftade till att beskatta europatilläggen för brittiska lärare på en Europaskola. Denna undersökning vidtogs emellertid, såsom domstolen framställde den i punkt 40 i domen i målet Hurd, som en omedelbar följd av det kriterium som angavs i artikel 39 i nämnda dom och ”ur denna synvinkel”.

139. Således motsvarade den aktuella beskattningsåtgärden, som var föremål för en undersökning av överensstämmelsen med artikel 5 i EEG-fördraget, inte på något sätt en åtgärd som antagits för att *genomföra* 1957 års konvention, utan det rörde sig om en åtgärd som endast var knuten till Europaskolornas stadga på grund av att den påverkade tillämpningen av högsta rådets beslut från 1957, det vill säga, med andra ord, ingick i spektret eller ramen (i bemärkelsen tillämpningsområdet) för ett beslut om genomförande av 1957 års konvention.

140. Det är även enligt min uppfattning därför – och detta är min andra anmärkning – som domstolen, i sina båda domar, i det ovannämnda målet Hurd och i dom av den 5 april 1990, kommissionen mot Belgien, insisterade på den ensidiga karaktär som präglade de aktuella åtgärderna vilka var föremål för en prövning av överensstämmelse med artikel 5 i EEG-fördraget. Det var nämligen viktigt att undvika att dessa domar kunde tolkas så att de syftade till att kontrollera

genomförandet av de skyldigheter som medlemsstaterna åtagit sig inom ramen för 1957 års konvention.

141. Om det är dessa slutsatser som ska dras av domarna i det ovannämnda målet Hurd och i dom av den 5 april 1990, kommissionen mot Belgien, anser jag att talan inte kan vinna bifall på den grund under vilken det görs gällande en överträdelse av artikel 10 EG avseende perioden före ikraftträdandet av 1994 års konvention i förevarande mål.

142. Den aktuella åtgärden, det vill säga de belgiska myndigheternas vägran att finansiera möbler och läromedel för Europaskolorna inom Belgien, är en följd av tolkningen av räckvidden av skyldigheterna enligt ett avtal (värdlandsavtalet) som antagits på grundval av 1957 års konvention. Eftersom ett sådant avtal emellertid, med tillämpning av punkterna 37 och 38 i domen i det ovanstående målet Hurd, inte omfattas av tillämpningsområdet för fördragets bestämmelser och den skyldighet till lojalt samarbete som föreskrivs i dess artikel 10 EG, gäller enligt min uppfattning detsamma för underlåtelsen att uppfylla de skyldigheter som följer av detta avtal. En annan bedömning skulle enligt min uppfattning medföra ett överskridande av domstolens behörighet, eftersom detta skulle innebära att domstolen i syfte att fastställa den påstådda överträdelsen av artikel 10 EG definierade räckvidden av de skyldigheter som följer av värdlandsavtalet. [45]

45 — Se för ett liknande resonemang domen i målet Hurd (ovan fotnot 12), punkt 22.

143. Det är på grundval av ett resonemang närliggande det som jag just utvecklat som jag även anser att talan ska ogillas vad gäller den påstådda överträdelsen av artikel 10 EG, i den del den avser perioden efter ikraftträdandet av 1994 års konvention.

144. Visserligen utgör 1994 års konvention, sedan den 1 oktober 2002 och genom gemenskapens tillträde, en integrerad del av gemenskapsrätten och kan göras gällande mot medlemsstaterna.

145. De i förevarande mål omtvistade skyldigheterna har emellertid inte fastställts i 1994 års konvention utan i värdlandsavtalet till vilket gemenskapen inte har anslutit sig. Värdlandsavtalet förblir ett avtal som slutits mellan högsta rådet och Konungariket Belgien. Det kan, i motsats till vad kommissionen har påstått, inte hävdas vare sig att gemenskapen, genom att den sedermera är avtalsslutande part i 1994 års konvention, även skulle ha omfattats av de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta värdlandsavtal på så sätt att den sistnämnda ska kvalificeras som gemenskapsrättslig bestämmelse, eller att högsta rådet organiskt skulle härröra från gemenskapen.

146. Jag erkänner visserligen, som jag har angett ovan i punkterna 53–56 i detta förslag, att värdlandsavtalet, sedan ikraftträdandet av 1994 års konvention, kan omfattas av de normer som domstolen har behörighet att tolka, men endast med motiveringen att detta avtal, med stöd av bestämmelserna i nämnda konvention, i synnerhet dess artikel 26, omfattas av ”tillämpningen” av denna konvention, i den mening som avses i den skiljedomsklausul som föreskrivs i denna artikel. Domstolen har dock, förutom i de situationer som avses i denna klausul, ingen behörighet att pröva detta avtal. [46] Kommissionen har emellertid, i förevarande mål, som jag redan har haft tillfälle att påpeka i artikel 57 i detta förslag, inte väckt talan vid domstolen med stöd av artikel 26 i 1994 års konvention, utan med tillämpning av artikel 226 EG.

147. Följaktligen är, inom ramen för värdlandsavtalet, den skyldighet till lojalt samarbete som föreskrivs i artikel 10 EG, inte tillämplig, inbegripet för perioden efter ikraftträdandet av 1994 års konvention.

148. Jag föreslår således att domstolen ska ogilla talan beträffande den del av det påstådda fördragsbrottet som avser åsidosättande av artikel 10 EG.

149. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen ska ogilla talan om fördragsbrott i sin helhet.

V — Rättegångskostnader

150. Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom Konungariket Belgien har yrkat att kommissionen ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna och kommissionen, enligt mitt förslag, har tappat målet, ska Konungariket Belgiens yrkande bifallas.

46 — Således ska domstolen, om det antas att den har att lämna ett förhandsavgörande angående tolkningen av 1994 års konvention och värdlandsavtalet som avser de omständigheter som inträffat efter den 1 oktober 2002, enligt min uppfattning förklara sig behörig att tolka 1994 års konvention, med hänsyn till att den sistnämnda omfattas av gemenskapsrätten, men förklara sig obehörig att undersöka bestämmelserna i värdlandsavtalet.

VI – Förslag till avgörande

151. Mot denna bakgrund föreslår jag att domstolen ska

— ogilla talan, och

— förplikta Europeiska kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.